

τόν Πάριν αινόλεκτρον. Ὅλα τὰ δεινὰ καὶ ὄλαι αἱ δυναταὶ συμφοραὶ προήλθον ἐκ τοῦ γάμου τοῦ μετὰ τῆς ὥραιας Ἑλένης. Ὑπάρχει κάποια πρόνοια εἰς τὸ πεπρωμένον, λέγει ὁ Αἰσχύλος, συμπτύσσων φιλοσοφικῶς τὴν ἀντίθεσιν τῶν δύο ἐννοιῶν. Καὶ προσθέτει ὅτι καὶ τὸ ὄνομα, δηλαδὴ ἡ λέξις, δὲν εἶνε ἔργον τύχης. Ὑπάρχουν ὀνόματα κρύπτοντα μέσα τῶν τὸ πεπρωμένον: des uoims prédestinés, ὅπως θὰ ἔλεγον σήμερον οἱ Γάλλοι. Παράδειγμα ἔστω ἡ Ἑλένη. Τὸ ριζικό της τὴν κάμνει νὰ γίνεταί Ἑλένας, Ἑλανδρος, καὶ ἐλέπιολις, νὰ καταστρέψῃ δηλαδὴ καὶ πλοῖα καὶ ἀνδρας καὶ πόλεις.

Ἡ μετὰ τόσης σοβαρότητος ἐξενεχθεῖσα γνώμη, ὅτι ὑπάρχει ἐκ προνοίας πεπρωμένον τι εἰς μερικά ὀνόματα, καὶ ἡ παράταξις τῶν ἄνω τριῶν ἐπιθέτων πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ριζικῶς τὸ ὄνομα Ἑλένη προσημαίνει καταστροφάς, ἀποκλείει πᾶσαν ἰδέαν λογοπαιγνίου, ἣν ἀτόπως ἠθέλησαν τινὲς ν' ἀποδώσουν εἰς τὸν μέγαν τραγικόν.

Ὁ Αἰσχύλος δὲν παίξει ἐδῶ ἀλλ' ἐμβαθύνει εἰς τὴν ψυχὴν τῆς λέξεως καὶ φιλοσοφεῖ ἐπὶ τῆς ἰδέας τοῦ πεπρωμένου. Ἀπόδειξις δὲ ἀκαταμάχητος εἶνε ὅτι ὀλίγον κατωτέρω συλλαμβάνει ἄλλην λέξιν τὸ κῆδος (ἐξ οὗ κηδεύω καὶ κηδεῖα) καὶ τὸ ἀποκαλεῖ ὀρθώ-νυμον, διότι ἀκριδέστατα προκειμένου περὶ τοῦ γάμου τοῦ Πάριδος, ἀποδίδει ἡ λέξις καὶ τὰς δύο σημασίας της, γάμον δηλαδὴ καὶ θλίψεις, καὶ τὰς ἀποδίδει συγχρόνως, ὡς μίαν ἁρμονίαν κλαυσιγέ-λωτος, ὡς τὴν ὑπάτην εἰρωνείαν, ποῦ ἀποκαλύπτουν αἱ ἀντιθέσεις καὶ τὸ πεπρωμένον.

Ὁ Ἑλληνικὸς λοιπὸν λαὸς οὐχὶ τυχαίως ἀλλὰ μὲ φιλοσοφικὸν πνεῦμα καὶ κατόπιν πολλῶν ψυχολογικῶν ἐντυπώσεων ἐβάπτισε τὰς λέξεις κῆδος κηδεύω καὶ κηδεῖα μὲ δύο σημαινόμενα τόσον ἀντίθετα ἀλλὰ καὶ τόσον συχνὰ ἠνωμένα καὶ συμβαδίζοντα.

(Ἐν Κων/πόλει Μάιος 1914)

ΓΕΩΡΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Ἡ γερμανικὴ μουσικὴ ἐν Ἀθήναις

[Πῶς τὴν αἰσθάνονται καὶ τὴν ἀκροῶνται οἱ Ἀθηναῖοι.]